

Warszawa, 27 lipca 2015 r.
KL/406/164/BW/AK/2015

Pan
Kazimierz Kleina
Przewodniczący Komisji Budżetu i Finansów Publicznych
Senat RP

Szanowny Panie Przewodniczo,

W związku z trwającymi w Senacie RP pracami legislacyjnymi nad ustawą o zmianie ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym (dalej: ustawa), Konfederacja Lewiatan pragnie przedstawić swoje uwagi do przedmiotowej ustawy. Stanowisko przesyłam w załączeniu.

Z wyrazami szacunku,

Henryka Bochniarz
Prezydent Konfederacji Lewiatan

Załączniki:

1. Uwagi Konfederacji Lewiatan do ustawy o zmianie ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym oraz niektórych innych ustaw (druk senacki nr 999).

Stanowisko Konfederacji Lewiatan do ustawy o zmianie ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym i o zmianie niektórych innych ustaw (druk senacki nr 999).

10 lipca 2015 r. Sejm uchwalił przedłożoną przez rząd *ustawę o zmianie ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym oraz niektórych innych ustaw (dalej: ustawa)*. Konfederacja Lewiatan przedmiotową ustawę ocenia pozytywnie - reguluje ona działalność instytucji pożyczkowych, wprowadzając rozwiązania zwiększające poziom ochrony konsumentów - pożyczkobiorców.

Proponujemy jednak ponownie rozważyć wprowadzaną definicję instytucji pożyczkowej. Zgodnie z nowymi przepisami, działalność pożyczkową będzie można prowadzić tylko w formie spółki z o.o. albo spółki akcyjnej, z minimalnym kapitałem zakładowym w wysokości 200 000 zł - w chwili obecnej podobne ograniczenia nie istnieją. Środki na pokrycie kapitału zakładowego nie będą mogły pochodzić z kredytu, pożyczki, emisji obligacji ani ze źródeł nieudokumentowanych.

Za instytucję pożyczkową zostanie uznany każdy przedsiębiorca udzielający w zakresie swojej działalności kredytów konsumentom, z wyłączeniem banków, SKOKów, oraz tych podmiotów, które udzielają kredytów konsumenckich polegających na odroczeniu zapłaty ceny za oferowane towary lub usługi. Oceniając proponowaną definicję co do zasady pozytywnie, warto zwrócić uwagę, że wynika z niej również, że udzielanie przez firmę leasingową jakiegokolwiek kredytu konsumenckiego – w tym leasingu, jeżeli umowa przewiduje obowiązek nabycia przedmiotu umowy przez konsumenta – oznaczać będzie zakwalifikowanie takiej firmy jako instytucji pożyczkowej. Pytanie, czy takie były intencje autorów ustawy? Poddajemy pod rozagę zmianę tejże definicji, tak aby udzielanie leasingu, niezależnie od tego, czy umowa przewiduje uprawnienie czy też obowiązek nabycia przedmiotu mowy leasingu, nie powodowało objęcia firmy leasingowej definicją instytucji pożyczkowej.

Biorąc powyższe pod uwagę uprzejmie prosimy o rozważenie możliwości uwzględnienie w ustawie następującej propozycji legislacyjnej:

Rozszerzenie katalogu wyjątków od wprowadzanego art. 5 pkt 2a ustawy o kredycie konsumenckim:
„2a) instytucja pożyczkowa – kredytodawca inny niż:”

o punkt d), dotyczący leasingodawców:

„d) podmiot, którego działalność polega na udostępnianiu składników majątkowych na podstawie umowy leasingu lub najmu.”

Nowelizacja ogranicza również możliwość pobierania przez pożyczkodawców nadmiernych opłat, prowizji i odsetek. Obecnie, prawo przewiduje tylko i wyłącznie ograniczenie maksymalnych odsetek wynikających z czynności prawnych – w stosunku rocznym nie mogą one przekraczać czterokrotności

wysokości stopy kredytu lombardowego NBP (art. 359 § 2¹ k.c.) . Dodatkowo, obecnie nie ma zgody co do tego, czy przepisy w tym zakresie znajdują zastosowanie do wysokości odsetek za opóźnienie, które wynikają z art. 481 § k.c.).

Dlatego nowelizacja dodatkowo ureguluje w sposób kompleksowy górne i nieprzekraczalne limity naliczania zarówno odsetek jak i pozostałych opłat, tj.:

- 1) maksymalne odsetki za opóźnienie (odsetki karne);
- 2) pozaodsetkowych kosztów kredytu;
- 3) inne opłaty pobierane w przypadku opóźnienia (np. opłaty windykacyjne).

Wprowadzono też precyzyjną definicję pozaodsetkowych kosztów kredytu, przesądzając jednoznacznie, że obejmują one wszystkie (zarówno obligatoryjne, jak i fakultatywne) koszty, które konsument ponosi w związku z umową o kredyt konsumencki, jak np. opłata za obsługę domową.

Powyższy limit pozaodsetkowych kosztów kredytu wynika z wprowadzanych w art. 7 pkt 5 ustawy nowych przepisów art. 36a – 36c ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim (Dz. U. z 2014 r. poz. 1497 z późn. zmianami). Trzeba podkreślić, że limit ten obejmuje nie tylko koszty, które konsument musi ponieść, aby uzyskać kredyt konsumencki, ale również koszty usług dodatkowych związanych z umową o kredyt konsumencki. Ta ostatnia cecha czyni ten limit bardziej restrykcyjnym, niż obowiązujące regulacje prawne w innych krajach Unii Europejskiej przez to, że obejmuje także koszty usług fakultatywnych. Przykładowo przepisy litewskie wprowadzają wprawdzie limit kosztów, jednak limit ten obejmuje jedynie koszty będące podstawą do obliczenia rzeczywistej rocznej stopy oprocentowania (to jest tylko koszty, które konsument musi ponieść aby uzyskać kredyt), a nie na wszelkie koszty związane z umową o kredyt, nawet te dobrowolne, od których nie zależy uzyskanie kredytu. W naszej ocenie, limit pozaodsetkowych kosztów kredytu objęty uchwalonym w art. 7 pkt 5 Ustawy art. 36a do UKK uwzględnia specyfikę różnych modeli biznesowych przedsiębiorców pożyczkowych, jak również jest zbieżny z doświadczeniami Prezesa UOKiK z kontroli kosztów pobieranych przez firmy pożyczkowe.

Dodatkowo, wprowadzany jest zakaz „rolowania pożyczek” przeciwdziałający popadaniu konsumentów w tzw. spiralę zadłużenia.

Sankcją za naruszenie wspomnianych obowiązków jest tzw. kredyt darmowy. Oznacza on, że wówczas konsument, składając odpowiednie oświadczenie kredytodawcy, obowiązany jest zwrócić kredyt bez odsetek i jakichkolwiek innych kosztów kredytu należnych kredytodawcy zgodnie z umową. Obostrzenia te dotyczyć będą wszystkich podmiotów udzielających kredytów konsumenckich, a więc banki, SKOKi, instytucje pożyczkowe itp. Z kolei, limit wynikający ze zmian wprowadzanych do kodeksu cywilnego, odnoszący się do odsetek karnych dotyczyć będzie wszystkich wierzycieli na polskim rynku.

Z kolei do ustawy o kredycie konsumenckim wprowadzany jest nowy przepis, zgodnie z którym wszelkie opłaty lub koszty uiszczone przez konsumenta przed zawarciem umowy, podlegać będą zwrotowi w przypadku, gdy umowa kredytu nie zostanie ostatecznie zawarta lub też kredyt nie zostanie wypłacony. To dobre rozwiązanie, mające na celu wyeliminowanie nieuczciwych praktyk niektórych firm, polegających na pobieraniu – często wysokich – opłat wstępnych, niezależnie od tego czy kredyt ostatecznie zostanie przyznany, czy nie. Przykładami takich bezzwrotnych opłat są np. opłata za badanie zdolności kredytowej, czy też opłata za rozpatrzenie wniosku o kredyt.

Nowelizacja zwiększa również uprawnienia Komisji Nadzoru Finansowego w zakresie możliwości żądania przez KNF dokumentów i informacji od podmiotów szeroko rozumianego rynku finansowego, co do których istnieje podejrzenie, że prowadzą swoją działalność w sposób sprzeczny z prawem. Jakkolwiek rozwiązania w tym zakresie powinny być bardziej precyzyjne i gwarantować podejrzanym podmiotom większe prawa i gwarancje procesowe, to co do istoty należy je ocenić pozytywnie. Powinny one pozwolić na przeciwdziałanie np. nielegalnej – bo prowadzonej bez zezwolenia – działalności bankowej polegającej na gromadzeniu depozytów klientów w celu obciążania ich ryzykiem, stwarzając tym samym niebezpieczeństwo naruszenia interesów majątkowych klientów.

Konfederacja Lewiatan ocenia, iż wprowadzone regulacje przyczynią się do zwiększenia bezpieczeństwa obrotu gospodarczego na rynku finansowym.

Konfederacja Lewiatan, 27 lipca 2015 r.

